

Матюха Богдан Вадимович,
*аспірант кафедри професійної освіти та
технологій сільськогосподарського виробництва
Глухівського НПУ ім. О. Довженка*

МОЖЛИВОСТІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ САМООСВІТНЬОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Діяльність педагога професійного навчання виступає основною умовою випереджаючої підготовки фахівців професійної освіти, здатних ефективно працювати в умовах сучасного високотехнологічного інформаційного суспільства. З огляду на це модернізація освітньої сфери на сучасному етапі вимагає від педагогів професійного навчання не просто розуміння і прийняття ними цілей і змісту цього процесу, а, передусім, ефективного саморозвитку, що може забезпечити реальні зміни у педагогічній практиці.

Особливого значення в контексті сучасних наукових концепцій набуває самоосвітня компетентність педагогів професійного навчання як невід'ємна частина їх професійної компетентності, яка розуміється як основа особистісного та професійного зростання людини, передумова успішної життєдіяльності.

Різні аспекти формування самоосвітньої компетентності особистості досліджували Н. Бухлова, М. Кузьміна, Н. Кубракова, С. Мельник, П. Осипов, С. Осипенко, Н. Половнікова, В. Скарнарь та ін. Проблема формування самоосвітньої компетентності студентів закладів вищої освіти була предметом наукових пошуків Л. Вьюшкової, І. Зимньої, В. Ковальчука, О. Малихіна, Р. Саїтової, Є. Чеботаревої, І. Преображенської, О. Фоміної та ін.

Наголошуючи на вагомості формування самоосвітньої компетентності, дослідники одностайні щодо її значущості для професійно-особистісного зростання фахівця (І. Зимня, А. Хуторський та ін.), здатності до систематичної самостійної пізнавальної діяльності, спрямованої на продовження своєї освіти в

загальнокультурному й професійному аспектах (В. Байденко, І. Зимня, В. Серіков).

Нам імпонує думка низки авторів (І. Зимня, С. Рубінштейн, Л. Виготський), що самоосвітня компетентність є системоутворюючою, стрижневою, оскільки детермінує формування інших компетентностей, будучи не тільки метою, а й засобом ефективного особистісного розвитку в процесі освіти.

Самоосвітня компетентність педагогів професійного навчання – це здатність організовувати власну системну освітню діяльність і спрямовувати її на досягнення задоволення професійних запитів і підвищення професійної кваліфікації. Вона формується в процесі діяльності, що має на меті відпрацювання конкретних сценаріїв поведінки. Створення відповідного середовища сприятиме її формуванню.

Інтенсивний розвиток цифрових технологій змінює не лише умови самоосвіти, а й способи набуття самоосвітньої компетентності, тому впровадження цифрових технологій у професійну підготовку майбутніх педагогів професійного навчання є перспективним напрямом. Цифрові технології включають у себе широкий спектр інструментів, таких як: електронні платформи, мультимедійні матеріали, онлайн-курси, соціальні мережі тощо. Інтеграція цих засобів у освітній процес дозволяє здійснювати значний вплив на його ефективність, систематизацію знань, індивідуалізацію навчання відповідно до особистісних запитів і потреб тих, хто навчається; є технологічною основою розвитку навичок самоосвіти, сприяє формуванню сучасної інформаційної культури і грамотності під час роботи з джерелами інформації, що в свою чергу впливає на інтелектуальне зростання особистості.

Цифрові технології спрямовані на підготовку особистості інформаційного суспільства, формування вмінь працювати з інформацією, розвиток комунікативних здібностей, формування дослідницьких умінь й умінь вибору оптимальних рішень, забезпечення великим обсягом якісної інформації.

Застосування цифрових інструментів у сучасному освітньому процесі уможлиблює високий рівень пізнавальної активності здобувачів освіти, сприяє ефективності засвоєння матеріалу та розвитку особистісних якостей і таких розумових здатностей, як сприйняття, увага, пам'ять, мислення.

Перевагою застосування цифрових технологій в організації самоосвітньої діяльності здобувачів освіти є те, що воно поєднує процеси навчання, засвоєння знань і контролю навчальних досягнень. Використання мультимедійних засобів навчання завдяки ефекту новизни й оригінальності підвищує зацікавленість процесом навчання, активність і самостійність майбутніх фахівців у навчанні, розвиває здатність комбінувати набуті знання, уміння і навички в різному їх сполученні, що сприяє формуванню самоосвітньої компетентності безпосередньо під час їх використання та формування потреби у самовдосконаленні, потягу до самоосвіти протягом всього життя.

Отже, активне впровадження цифрових технологій в освітньому процесі закладів вищої освіти має значні можливості для формування самоосвітньої компетентності майбутніх педагогів професійного навчання та сприятиме підвищенню якості їх професійної підготовки загалом.